

Risicotaxatie Suïcidaliteit

Dr. Bert van Hemert, psychiater

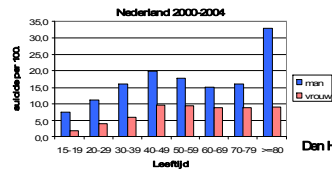
Zorgservice Bureau 24-uurszorg
Opleiding Sociale Psychiatrie

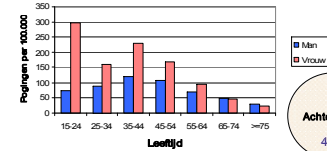
Aantallen

- Suïcidedachten 2.500 / 100.000
- Suïcidepoging - bevolking 600 / 100.000
- Suïcidepoging - ziekenhuis 100 / 100.000
- Crisisbeoordelingen 60 / 100.000
- Suïcides 10 / 100.000

Suïcide en suïcidepogingen

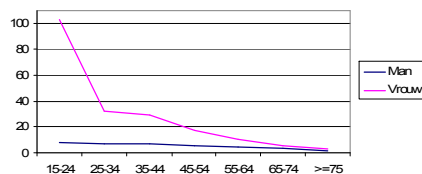

Den Haag 2002-2004

Suïcide en suïcidepogingen

Aantal pogingen per suïcide

345 suïcidepogingen

Middel

- Medicijnen 255 - 74%
- Gif 10 - 3%
- Snijden 26 - 8%
- Verhangen 11 - 3%
- Springen 8 - 2%
- Verdrinken 6 - 2%
- Anders 7 - 2%
- Onbekend 22 - 6%

Suïcides (CBS 2005)

Middel

	<u>Mannen</u>	<u>Vrouwen</u>
Verhangen/wurgen	47%	31%
Vergiften (medicijnen)	16%	28%
Voor voertuig springen	13%	10%
Van hoogte springen	7%	10%
Verdrinken	6%	10%
Verstikken (plastic zak)	2%	7%
Vuurwapen	4%	1%

Achtergrond
7/30

345 suïcidepogingen

Beleid

Opname	75 - 22%; 1 IBS; 5 IBS-waardig
Spoedzorg	101 - 29%
Zorg	52 - 15%
Verwijzing	63 - 18%
Ter plaatse	9 - 3%
Afwachten	33 - 10%
Onbekend	12 - 3%

Achtergrond
8/30

Gradaties van suïcidaliteit

- Zelfbeschadigend gedrag
- Suïcidale ideatie
- Suïcidale intentie
- Suïcidaal gedrag
- Suïcidepoging
- Verstoorde suïcide
- Suïcide

Achtergrond
9/30

Intentie - actie

	Ideatie	Plannen	Op beschadiging gericht handelen
Lage intensie - meer overtuiging	Vluchtige gedachte aan dood		Automutilatie
	Spreekt over zelfmoordgedachten		Medicatie innemen
	Spreekt over zelfmoordplannen		Polsen snijden
	Waardeloosheid Wanhoop	Op dak staan/ langs spoor lopen	Poging tot verhangning
	Wil niet meer leven		Organiseren en realiseren van eigen overlijden

Voorspellen – de evidentie

- Er zijn statistisch significante risicofactoren
- Predictieregel biedt onvoldoende sensitiviteit en specificiteit
- Geen gerandomiseerde studies
- Het verhaal staat centraal

Voorspellen is moeilijk, vooral waar het de toekomst betreft (naar Bomans)

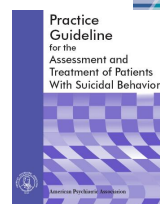
Achtergrond
11/30

Praktijk richtlijnen

Assessment following self-harm in adults

Copyright © 2012
October 2012

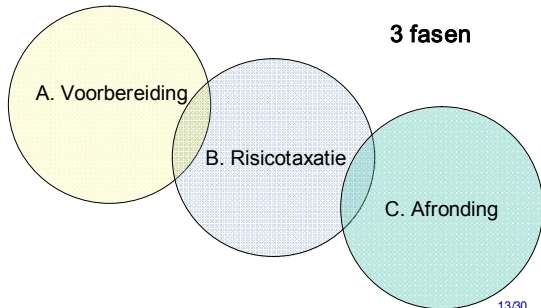
Royal College of Psychiatrists
London
Approved Clinical Guideline 2012
December 2012

<http://www.spoed.psychiatrieweb.nl>

Achtergrond
12/30

Beoordeling in 3 fasen

A. Voorbereiding

- Organiseer veiligheid
- Verzamel relevante informatie
 - Verwijzer
 - Behandelaar / dossier / crisisregeling
 - Andere bronnen
- Organiseer de setting
 - Veilige en rustige gespreksruimte
 - Gezelschap

A. Voorbereiding
14/30

Organiseer veiligheid

- Noodzakelijke somatische zorg
- Mobiliseer hulp (112)
 - Beveiliging / politie
 - Ambulance
- WGBO
 - Goed hulpverlener
 - Wilsbekwaamheid
 - (Vervangende toestemming)
 - Zorgvuldigheid!

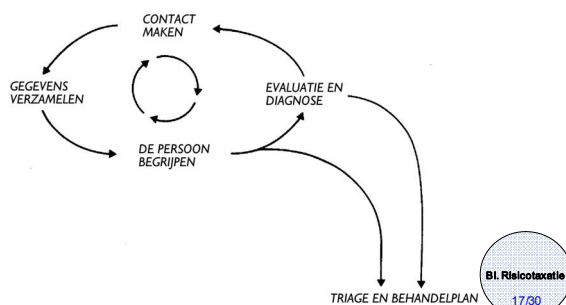
A. Voorbereiding
15/30

B. Risicotaxatie in 6 stappen

1. Contact maken
2. De poging
3. Psychiatrisch onderzoek
4. Risicofactoren / beschermende factoren
5. Aanvullende informatie
6. Risicoweging

B. Risicotaxatie
16/30

Gegevens verzamelen

1. Contact maken

- Taxatie bewustzijn
- Respect / empathie / afstand – nabijheid
- Neutraal / feitelijk
- Overdracht – tegenoverdracht
- Contactgroei

B. Risicotaxatie
18/30

2. De poging

CASE - Chronological Assessment of Suicide Events

S.C. Shea. The practical art of suicide assessment.
J Clin Psychiatry 1998; 59 (suppl 20): 58-72

Bl. Risicotaxatie
19/30

2. De poging

Valideringstechnieken (Shea)

- Behavioral incident
- Gentle assumption
- Denial of the specific

Bl. Risicotaxatie
20/30

2. De poging

1. Actuele gebeurtenissen
 - Aanleiding
 - Suicidale intentie (SIS)
 - Intentie
 - Planning
 - Letaliteit
2. Recente voorgeschiedenis
 - Recente plannen
 - Recente pogingen
3. Eerdere pogingen
 - Aantal
 - Meest ernstig
 - Meest recent
4. Nabije toekomst
 - Huidige suicidaliteit
 - Plannen

Bl. Risicotaxatie
21/30

3. Psychiatrische onderzoek

Stoornissen

- Psychose
- Depressie
- Intoxicatie / verslaving
- Andere stoornissen
- Interpersoonlijke dynamiek

Symptomen

- Bewustzijnsvernauwing
- Hopeloosheid
- Anhedonie
- Ambivalentie
- Agressie / agitatie
- Angst / paniek
- Impulsiviteit

Bl. Risicotaxatie
22/30

4. Risicofactoren

- Demografische kenmerken
- Psychosociale factoren
- Lichamelijke ziekte
- Misbruik voorgeschiedenis
- Familiere belasting

Bl. Risicotaxatie
23/30

4. Beschermende factoren

- Thuiswonende kinderen
- Verantwoordelijkheidsgevoel naar familie
- Positieve sociale hulp
- Religie
- Positieve therapeutische relatie
- Coping vaardigheden

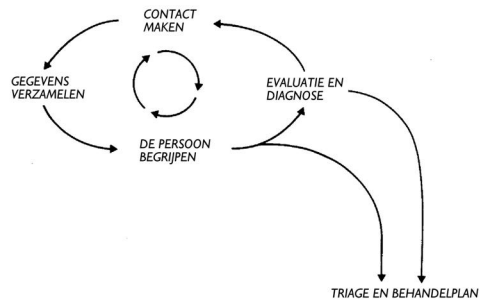
Bl. Risicotaxatie
24/30

5. Aanvullende informatie

- Heteroanamnese steunsysteem
 - Suïcidaliteit
 - Ondersteuning
- Lopende behandeling
- Let op ontbreken van informatie!

Bl. Risicotaxatie
25/30

6. Risicoweging

Bl. Risicotaxatie
26/30

6. Risicoweging

- Ernst van de suïcidaliteit
- Inschatten herhalingsrisico
- Afwegen van veiligheidsmaatregelen
- Non-suïcide afspraken / contract
- When in doubt: better safe than sorry

Bl. Risicotaxatie
27/30

C. Afronding

- Plan maken met de patiënt (op schrift)
 - Organiseer veiligheid (Beschikbaarheid middelen?)
 - Betrek anderen
 - Wat als ...
- Nazorg
 - Informeren
 - Actieve follow-up
- Verslaglegging

C. Afronding
28/30

Chronische suïcidaliteit

- Voorgeschiedenis
- Behandelplan
- Crisisregeling
- Relatiemanagement
- Onderhandel
- Hanteer tegenoverdracht
- Opname kan schade doen
- Better safe than sorry

29/30

Referenties

